

LEHÓCZKY ÁGNES

Déliab panoráma

És mivel nem találtuk az érzékeny centrumot, a gyűjtőpontot, ahol minden zajlik, az utcák végül a város margójára sodortak minket azon a szombat délután, valamikor nappal és éjszaka átmenetiségében, nem egészen szürkülletben, pár perccel azután, hogy meg tudnánk fogalmazni a különbséget félhomály és virradat között, bizonytalan. Ezek a naprészecskék vagy januári órák sokszor egyetlen szélviharba gabalyodnak, és mint forgósél, söprik az utca tartalmait. S az utca tartalmaival együtt feketébe burkolt nők apró kis csoportjait, melyek mint pernyék vagy varjúfoszlányok, boltok félig bezárt alumínium-redőnyei mellett elsuhanva, a napvége romjaiban gázolva szinte megállíthatatlan, könnyű kis ágkupa-cokként sodródnak hazafelé. Egy óra a közöttben, amikor az árusok már szinte összepakoltak, és már csak néhány félig üres narancsosrekesz vagy pár darab vidéki tojás az, ami még megvásárolható. És a nappal megmaradt halszag. A fertőtlenítőszeré. A használt tárgyaké. A piaci kávézó műanyag székei már a műanyag asztalokon. Szóval, ott álltunk, egy fekete konténer és egy sárga felmosóvödör között, úgy értem, hogy aközött, ami éppen és aktuálisan történt, és ami történhetett volna velünk abban a félig létező itt és mostban egy városi piac zárórájának küszöbén. Ez az a pillanat, amikor nem későn, de nem is időben érkezel. A megérkezés momentum, amit rá akarsz kényszeríteni egy helyre, ami már régen visszavonult, így értettem. Tehát mi is elhagytuk a piacot öt kis öreg avokádóval, egy tojásosdobozzal, benne hat friss tanyasi tojással és egy apróra vágott almával a zsebünkben. Egyszerre a széllel az üres utcákra kirepítve a külkerületbe, ami, ahogy mondtad, a semmivel határos. A központ szélével, úgy értetted, a perifériával, ahol szellemfiúk fantomlabdával fociznak, és sötét ruhás helyiek kis csoportokban billegetik fejüket feléd, lakonikusan, mondván, hogy tudják, hogyan kell itt szavak nélkül élni. Mert a margóról egy egészen más szemzőgből láthatjuk a dolgokat, s a megfelelő távoli távolságból egy tökéletes zsebtérképpé illeszthetjük össze az amúgy összeilleszthetetlen limlomtájakat. És mintha egy visszapillantó tükörből, a Danu nevű

folyam feletti kőhídról ráláttunk a külvárosra me-neh utca, bizonytalan, hogy egészen idáig visszafelé vándoroltunk-e, mindvégig a város érzékeny centruma felé tolatva. Majd aztán végül mégis a városból kifelé igyekezve elhagyatott utcákban találtuk magunkat, bizalmatlan használtruha- és százforintos boltok kirakatai előtt. Egyikük ablakában kirakós Betlehem, „mind a tizenhárom figurával kapható.” Majd fejünkben már egy összekuszált térképpel, saját hollétünkben is bizonytalan, az utcán elsziető fekete kendőjű asszonyok kis kupacait követve, hirtelen megtaláltuk a régi viadukt diadalívét, rajta már csak sejtethető az oroszlános címer, az oroszlán megcsonkult mancsában a mottó sola virtus invicta már félig lekopva, és arra gondoltunk, hogy ez a vidék is ugyanilyen bevehetetlen, majd szótlán továbbgyalogoltunk a már régen lezárt vasúti hid mentén, amin, legalábbis a helyiek szerint, néhanapján még el-elszáguld egy tehervonat, legalábbis egy tehervonaton tűnő nagy, sötét behemót, hogy aztán szellemvagonjaival szaggatott pöfögéssel a senki tájaira továtúnjon. Majd a negyvenegy boltíves hídra felmászva ebből a kicsavart keleti szögéből láttunk rá a benzinszínű ég alatt rekedt tartományra, tűzfalaira, üres gyárépületeire, vakító üvegű hivatalkomplexumaira, gigantikus gáztartályaira; lehámozhatatlan ipari föliók eklektikusan összenőve, mint ügyetlen tervezett műestrészek, a délutáni óra összeilleszthetetlen mozaikjai szakszerűtlen összeragasztva, a most sápadt palimpszesztje. És ebből a fenti, szinte ellentmondást nem tűrő szögéből némán néztük a tájat ebben a megfáradt tartásában, megbénulva az időben, amelyben semmi nem történik, a végelelathatatlanságú, üres utcákat, amelyek a város szívébe visszavezethetnének, sok kis bric-a-brac boltjával, félig lehúzott redőnyeivel, a két szollipszista katedrális a város közepén szinte felülemelkedve környezetükön, bár testükön nehéz vaszubony a guanó elleni mindennapos harcban, amikor is úgy döntöttünk, hogy nem térünk vissza addig, amíg néhány szót nem váltunk azokkal, akik, bár oly szótlán álcázzák a külvárosi tájban magukat, meg tudták hódítani még a világvégét is.